

MADE IN THE UK

JOSEP PELFORT GREGORI

Quan a John Ford li demanaven què calia per fer una bona pel·lícula, acostumava a dir, sorneguer: «Tres coses: un bon guió, un bon guió i un bon guió». Han passat els anys, han canviat els formats —el millor cinema ara es fa a la televisió—, però la sentència de Ford no ha perdut vigència. De fet, però, això de defensar un guió consistent ja era una de les observacions que feia Aristòtil, en els seus comentaris de la tragèdia grega: a la *Poètica*, hi diu que s'han d'evitar tots aquells artificis que no facin avançar el guió o la trama.

Quan un es capbussa en l'oferta oceànica de Netflix, per exemple, s'adona aviat que aquest consell és avui en dia tan útil i pertinent com sempre. En el meu cas, per no perdre el nord ni el temps, he anat resseguint les produccions britàniques que s'hi ofereixen, precisament perquè donen, al meu parer, un paper bàsic

a la fortalesa del guió. I és que els anglesos acostumen a oferir sèries brillants en tota mena de gèneres. Un dels casos més sonats és la primera temporada de *Bodyguard*: no us perdeu, com a mínim, els primers 20 minuts del capítol pilot. Aparentment, sembla que només viatgem en un tren normal i corrent, i acompanyem un pare i dos fills petits mig endormiscats. Però de seguida podreu comprovar que, a partir de mirades i detalls, com passa en els films de Hitchcock, es va teixint una situació d'una tensió extrema. I tot plegat tocant sempre de peus a terra, sense deixar de filmar escenaris i situacions quotidianes, i sense haver de recórrer al glamur o a l'esteticisme que va allargant els episodis de no pas poques produccions nord-americanes. El creador d'aquesta sèrie, Jed Mercurio, és també l'autor d'una altra meravella, *Line of duty*. I, sense moure'ns del policial, val la pena tenir en compte altres produccions —originals, contundents, concises— com ara *The Fall* o *Happy Valley*.

Una de les raons que fan brillants les sèries britàniques és que compten amb una llarga tradició, i que no tenen manies a l'hora de tractar la televisió com una forma d'art d'una gran incidència social. El British Film Institute fa cinquanta anys que organitza festivals dedicats no només al cinema, sinó també a la televisió i a les diverses formes de narrativa audiovisual. En altres països, hi ha una dicotomia tan

força entre l'art «culte» i la televisió «porqueria», que ja es dona per fet que les cadenes privades faran el que voldran per augmentar els seus ingressos. I, d'aquesta manera, els governants s'espolsen la responsabilitat i l'oportunitat d'educar o «civilitzar» a través de la televisió. Per contra, la BBC ja es va plantejar, des de bon començament, com una televisió de qualitat i popular. Fixem-nos en un exemple concret. Si ara algú veu una sèrie en què apareix una dona detectiu de caràcter fort, que lluita en un ambient masclista, pot pensar que es tracta d'una producció innovadora. Però resulta que la BBC ja va emetre una sèrie d'aquestes característiques a començaments dels anys norantes, *Prime suspect*, en què una magnífica Helen Mirren investigava uns assassinats en sèrie i s'enfrontava a l'hostilitat sexista dels seus companys.

D'altra banda, hi ha, també, el fet que la televisió britànica sap aprofitar i revifar la pròpia tradició literària i cultural. És un altre aspecte de la voluntat de servei social de què parlàvem abans. A banda de les produccions històriques (com ara l'exquisida *The Crown*), *Sherlock*, per exemple, reprèn el cèlebre arquetip i l'actualitza, amb èxit, al Londres actual.

Un altre factor és, al meu parer, la capacitat d'arriscar sense por. Els britànics no es queden a mitges. Des del *Flying Circus* dels *Monty Python* (1969-1974), en el terreny humorístic, fins a la incisiva ciència ficció de l'actual *Black Mirror*.

La tradicional austeritat anglesa també juga a favor de la serialitat televisiva. Cada cop sembla més clar que poques sèries poden travessar amb dignitat l'equador de la segona temporada. En aquest sentit, les produccions angleses sovint, tot i l'èxit, no van més enllà, en la durada de les produccions, o bé les plantegen d'entrada com una minisèrie. És el cas de *Retribution* o *Doctor Foster*, poderoses i concises.

En aquestes breus notes, hi han desfilat el guió, la tradició televisiva i cultural, la capacitat d'arriscar i la contenció en el temps com a causes de la qualitat de les sèries britàniques. Finalment, no em semblaria just deixar de banda l'enorme versatilitat i categoria dels actors i actrius del Regne Unit. Potser com enlloc més del món, un mateix intèrpret britànic és capaç de fer creïbles personatges socialment molt diversos, amb detalls concrets, com ara la llengua i la pronúncia. Autors, actors i realisme han conformat, doncs, un hàbitat creatiu feliç i durador.